

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchneré felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítottatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyiltérben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pónt-ken dőlíg beküldení.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi április 30-án.

18. szám.

Társadalmi finomság.

Olyan téma, melyről nem árt nálunk legalább egyszer beszélni. S ott, ahol a mai önhietség s mosolyra indító önimádás egész társadalmi rétegeket karakterizál, talán tanulságos is.

A finomult életmód jellességeit méltánylom és gyakorlását meg tapasztalását nagy esztétikai élvezetnek vallom. Nagy sajnálattal látom és panaszkodtam is már miatta, hogy nálunk uton-utfélen vétenek elene. Megecsik rajtuk, hogy valakinek irunk s az illető nem felel; hogy valaki előtt kalapot emelünk, s az illető hanyagul bólintgat a fejével; hogy valakinek kezünket nyújtjuk s az illető két ujjával érinti. Ez durva neveletlenség! Ha még az illető ezzel szándékosan meg akart volna bennünket sérteni, hagyján; akkor ellenséges indulattal állunk szemben, melyre alkalmas módon felelünk. De az istenadtának eszébe sem jutott, hogy megbántson bennünket; egyszerűen nem ismeri a finom formák értékét, nem érzi kedvességüket. „Finoman“ alkalmas jelszó a külső társadalmi érintkezés szabályának formulázására. E szabály veleje abban van, hogy társadalmi érintkezésben ne mutassuk magunkat egyebeknek, mint a társadalom egyenlő rangú és jogú tagjainak. Ur és szolga, főlebbvaló és alárendelt nem egy társadalom tagjai. Amidőn,

ameddig valakivel társadalmilag érintkezem, egyenlőnek tekintem. Ez persze látszat, de szép látszat s az igazi társadalmi vagy szalonéletnek szükséges föltétele. Mihelyt valaki a társaságban címét, rangját, tudását, származását vagy bármiféle specialitását fitogtatja, hangsúlyozza, kifelé fordítja, akkor megszűnik a szabad, fesztelen érintkezés, akkor nem azt kívánják tőlünk, hogy mi magunkból adjunk, amennyit adhatunk, hanem csak, hogy azt a másikat csodáljuk, hogy alárendeltnek érezzük magunkat. Azt az urat küldjük büroijába vagy tanszékére, vagy palotájába, oda, ahol az ő specialitását jobban meg tudják becsülni, mint az egyenlők társaságában.

Ha csupa finom ember élne a világon, akkor a finomságra, mint külön szabályra, tán szükség sem volna. A finom életmód arra is alkalmas, hogy a nem finomak ellen védekezzünk. A goromba ember kezéből a finomság kicsavarja a támadás fegyvereit. A finomság erős sáncz, mely nem ereszti közelünkbe a durvát, aki meghökken e sáncz előtt. De a goromba ember ellen könnyebb védekezni, mint a nagyon is barátságosak ellen. Vette-e észre valaki, hogy sehol a világon nem tegeződik annyi ember, mint mi nálunk? Nem tudom, miből magyarázom ezt az áradást? Értem, ha a gyermekek tegeződnek, vagy azok, kiknek testületi érzését a benső barátság e külső

jele megerősíti. De hogy a legfutólagosabb érintkezésnek az legyen a következménye, hogy egy sereg emberrel tegeződnöm kell, azt nem értem. Igaz, hogy a tegeződéssel való visszaélés nagyon megcsökkentette szimbolikus jelentését, de azért mégis furcsa marad, hogy akárhányszor nem tudjuk te-tu pajtásunkat nevével szólítani s halálos kint szenvedünk el, ha be kell őt mutatnunk s neve nem jut eszünkbe. Nagy dolog a férfiak barátsága, de éppen azért nem jó devalválni e barátság egyik szép és hagyományos formuláját. Elvégre az emberi szív sem káptalan, hogy benne annyi jó barát férjen el s találja meg kényelmes helyét. Milyen jó ezzel szemben a „finoman!“ Van benne valami, ami egy kissé távol tartja tőlünk a nagyon is barátságosakat.

Mindebből meggyőződhetik akárki, hogy a „finoman“ hasznát és értékét kellően méltányolom. De már most én kérdelem: Mindig és mindenütt csak finomak legyünk? Ez a bölcsesség végszava és főcélja? Amikor hazatérek otthonomba, feleségemmel csak „finom“ legyek és ne gyöngéd férj, szerető férj? Ott is védekezzem valami ellen? Hiszen tudom, hogy vannak igen udvarias férfiek, de ezek emlékezetembe hozzák azt az együgyü parasztasszonyt, aki panaszkodott, hogy a férje nem szereti, mert már régen nem verte. Jaj annak az asszonynak, a kinek a férje nagyon is finom. Vagy ha egy

Tárca.

Pár kiszakasztott levél az „Innen-onnan“-ból.

A tanítókisasszony regénye.
Írta **Perjéssy Lajos**.
(Folytatás)

Nem messze a Bodrog és Tisza összefolyásától, a Nyírség északi határán, hol északnyugatra a kiszokellő tokaji hegy zárja be a láthatárt — Nagy községben születtem.

Anyám a falu levitája volt.

Mint sárospataki theológus ment a jövedelmező rektorára. Ott is maradt. Felejthetlen édes anyám Cs—i B a r a b á s földbírtokoséknál volt több éven át nevelő. Francia leány volt, de a nemes családban tősgyökeres magyar nő volt belőle, különösen akkor, midőn mint szerető, hű anya és feleség boldogságot árasztott az egyszerű paplakban lévőkre.

Vissza idézem magam elé a gyermekkor rózsás éveit. Mint egyetlen kis leányka elkényeztetett kegyence voltam szüleimnek. Sokszor megfordultam a kastélyban is, a park százados tölgyei alatt, a zöld vízű tó partján hányszor játszottam a nagyságosék Gizi és Dezsőjével.

Imi olvasni édes apám tanított. Kilenc éves koromban már folyékonyan beszéltem a francia nyelvet. Mint emlegették, nagyon okos és szép gyermek voltam!

Egyszerre azonban nagy csapás ért bennünket! A jó édes apa megbetegedett — ápolgattuk, — a nagyságos elhozatta még a Ny—i híres megyei főorvost is — mindhiába volt — meghalt édesapám!

Oh nagyon jó emlékezem még ma is arra a szomorú jelenetre. A nagy eperfa alatt volt a koporsó, körülötte a sok fekete atillás pap, tanító; — a nagyságosék mindannyian, . . . a falu népei, A temetés után magunk maradtunk édes anyámmal a szomorú paplakban. A helyettes tiszteletes nem sokat háborgatott bennünket. A kastélyban lakott — tanítván a Dezső úrfit.

Az özevgyi esztendő mihamar lejárt! Édes anyám pénzzé tette a mi kis ingóságunk volt — úgy tervezte, hogy majd oda megyünk édek apánk néniéhez a kasznárnéhoz.

El is mentünk! De nem sokáig maradtunk a pusztán! Olyan sivar is volt ott az életünk. A néni sohasem volt megelégedve édes anyámmal. Pedig dolgozott, fáradt eleget.

Felköltöztünk a fővárosba! Egy nagy, négy emeletes ház földszintjén volt kicsi szobácskánk meg egy kis konyhánk. Sötét kövezett udvar! Oh menyire fájt az én szívem a mi alacsony kis otthonunk, a kert, a virágos, illatos rét után. Édes anyám mindennap elkísért az iskolába, — ő maga francia leezkéket, zongoraórákat adott az alatt . . két, három hatosért szatócs és házmester kisasszonynak.

Nyugdíjunk is volt az igaz — hetvenkét forint egy esztendőre!

Hogy azt is meg kaptuk — az is különös kegyelem volt a nagyságos úrék protekciójára folytán. Keserű könyv tolu szememre, midőn leírom, hogy édes anyámat végre ágyba döntötte a túleröltetés.

Borzasztó idők voltak azok! Nem volt senki, ki rajtunk segítsen. A földszintről pinczeszobába kerültünk. A hosszas betegség felemésztett mindent.

— Hivjad édes kis leányom a házmesternét! ez az almárium megér 5 frtot — adják el.

Lehivatjuk a doktorprofessort urat az emelet-ről — segíteni fog rajtam — megint erős lesz édes anyád.

A nagyságos úr leis jött, — nem is vette el a pénzt, de azt ajánlotta, hogy kórházba kell vinni édes anyámat —

Elis vitték — engem pedig a házmesterné gondjaira bíztak.

Hányszor kerestem fel az öreg Rókus kórházat, a kapus bácsi már ismert nagyon jól!

Egy este nem akart teljességgel elereszteni édes anyám! Az ápolóné durván megragadta a karomat, erővel elakart rántani az ágytól.

Édes anyám lehúzza újáról az utolsó győrit: — Hagyja itt ez éjjelre — az Istenre kérem — az én kis leányom!

— De ha az inspektor úr észre veszi!? Nem lehet! nem szabad! — meg sir! Háborgatja a többit! Hiszen sirtam is az igaz, hangosan zokogva,

szegény deák keres föl engem és segítséget kér tőlem, csak udvarias legyek vele, kísérem ki az ajtóig, tartsam szép szóval s ne tegyek érte semmit? Vagy ha az íróasztalomnál ülök, hogy az igazságot hirdessem, azaz, amit én igazságnak tartok, akkor keressem az igazságnak oly finom formáit, hogy az emberek a sok cziczomától az igazság arcvonásait meg sem látják? Azt hiszem, a finomságnak megvan a maga határa? Igazi hazája a társadalmi érintkezés, az emberekkel való bánás, ama külső viszonyok birodalma, melyekben embertársainkkal vagyunk. De az egész élet nem társadalmi érintkezés, az egész élet külső viszony, van lelkünk, van szívünk is, melynek megvannak a maga jogai, a maga szükségletei, melyet ne seny vesszünk el egészen a finom élet bágyadt, holdvilági fényével!

Csak egy a baj. Nem vagyunk finomak ott, ahol azoknak kellene lennünk s nagyon is azok, ahol nem szabadna. A külső érintkezésben vagy nagyon nyerseks vagy nagyon barátságosak vagyunk, az egyik szélsőségből a másikba esünk, ok nélkül sértegetünk és ölelkezünk. Ha pedig a csalfa látszatnak engedünk s a kínálkozó barátságot komolyan vesszük, keserűen csalódunk. Amikor pedig a tekinteteket félre kellene vetnünk s belsónket feltárnunk, gyávánknak érezzük magunkat s elfojtjuk a hangos szót ajkainkon. Az igazi finomság az erkölcsiség iskolája. A szép látszat szeretetére tanít bennünket, hogy azután megszeressük magát azt a valóságot is, melynek látszatát megkedveltük. A finom életmódhoz tartozik, hogy az emberekkel mint velünk egyenlőkkel bánjunk, hogy jóakaratot mutassunk irántuk, hogy sajátosságikat tiszteljük. Aki ezt az életmódot igazán elsajátította, ezzel hódol az egyenlőség, az

A többi fehér ágyon felemelkedtek a beteg nének . . . én is adok! ezt, meg ezt! . . . Hagyja itt! maradjon itt!

A csontos, kemény vonású asszony szive még is megkönyörült rajtam.

Megengedte, hogy oda furakodjam a fehér pokrócz alá. Oda az édes jó anya zínáló kebelére. A gázlángokat lecsavarták. A haragos néni is bevonult függönyös ágya mögé.

Oh én édes Istenem milyen éjszaka is volt az! Akkor adta ide azt a talizmánt, a mit Iluskánál talált meg a nagytiszteletű úr!

Még is talizmán volt az! Most már tudom, érzem, hiszem a gondviselés kiszámíthatlan útait.

— Meghalt! erre a szóra ébredtem fel!

Egész csoport fehér lepedős néni vette körül az ágyunkat.

Az ápolóné fejtegette le kezéről az elhidegült ujakat, csitított — öltöztetett — meg is mosdatott már, mikor jött a segédorvos úr!

— Le kell szállítani a hullaházba! Maguk meg feküdjenek le — szólott a többiekhez!

— Ez a kis leánya!

— Hogy került éppen most ide!

— Véletlenül bekérezkedett!

— Át kell vinni a felügyelőhöz!

— Nem! Nem! zokogtam!

Röviden bántak el velem! Elvitték! Fekete ruhát is kaptam! Az orvos úr megnagyása folytán mellettem is volt egész nap az egyik „szabad” ápolóné. Délután elis temették a jó anyát — este már az árvaházi anya csitítottatott! Tíz-tizenöt kis leány sürgött, forgott körülöttem!

— No ne sirj hát! Hogy hívják?!

A felejtetlen jó nének, a velem egyenlő sorsú barátnék szeretete azután lassan lassan meg szokottá tették az életet.

Ügyes voltam! kitűnő tanuló, kit nem egyszer dicsért meg nyilvánosan a tanfelügyelő úr, meg a kiküldött vizsgáló biztosok.

emberszeretetet eszméinek, hódol külsőleg, de talán lassan-lassan belsejébe is fogadja őket. Így válik a finom ember nemes emberré. De ha a finomság formákká merevedik, ha kiszáritja lelkünket, lehűti hevünket, ha mindent külsőséggé változtat, akkor ne kívánják meg, hogy ezt a finomságot is nagyra becsüljük. Vannak sokkal nagyobb javak az életben s a nagyobb javakért föl kell áldoznunk a kisebbeket. Bármennyit is haragudjék valaki, azért mégis ujong a lelkünk, ha az igazság győzedelmeskedik a hazugság fölött, a mértéken túl elhatalmasodott finomság pedig nem egyéb, mint az életnek egyik legnagyobb hazugsága. K. Sz.

Napi hírek.

Tanulmányút. A német birodalom bécsi nagy követségének műszaki attachéja Roeder J., hosszabb tanulmányútra indult hazánkban, különösen hogy vízi műszaki dolgainkat tanulmányozza. A mult pénteken d. u. Seemayer János polgármesterünk, Menczer Rezső, temes-bega-társulati főmérnök, Kovács S. A., kir. főmérnök, Endre Antal, Wallandt Béla és Kresztits János mérnökök kíséretében megsejmelte a verseczi szivattyutelepet, s főfelügyelőm Kovács főmérnök nevezetes raktározási műveleteinek tanulmányozására fordítja. — A külföldi tudós vendég az illetékes körök részéről meleg fogadtatásban részesült.

Kinevezés. Rudnai Nikolits Sándor főispán úr ő méltósága Koits jelenlegi temesvári főmérnök eltávózása által üresedésbe jött verseczi városi mérnöki állásra Sronk József, temes-bega vizszabályozási szakaszmérnököt nevezte ki főmérnöki címmel. Új főmérnökünket több évi verseczi működése után a legelőnyösebben ismeri közönségünk. Jobb és szerencsésebb választást alig lehetett volna tenni! A legmelegebben üdvözljük körünkben.

Eljegyzés. Watz Ferencz, közs. isk. tanító szép zenei tehetséggel bíró leányát, Ernesztin k. a. a mult napokban eljegyezte Renger Frigyes, a verseczi férdfalárda karmestere. Gratulálunk!

Előleptetés. Magyar kir. honvédtisztjeink közül Virág Károly főhadnagy századossá; — Vild Béla hadnagy pedig főhadnaggyá léptetett elő. Gratulálunk!

Herczeg Ferencz, városunk nagy fia hosszabb ideig tartó keleti utazásra indult.

Olyan felügyelő-féle is lettem a szép fehér tanulószobában . . . a kasznárné is többször meglátogatt — el is akart vinni magával — mert hiszen már eléggé felesperedtem. — de a direktor apa határozottan kijelentette, hogy ő méltósága, az osztálytanácsos úr kegyessége folytán az N-i tanítónő képezésébe kell belépnem!

Tizenöt éves voltam, midőn szeptember első napjaiban egy hasonló sorsú barátném és iskolatársam kíséretében. — ellátva a legjobb ajánló levelekkel — búcsút mondtam a fővárosnak, és elfoglaltam helyemet a tanítónő-képző internátusában.

Az igazgatónő, az a molett szép asszony a bemutatásnál figyelmesen megvizsgált tetőtől talpig — kövér hófehér puha kezeivel megsimogatta arcomat, s az első pillanatban mindjárt megvette szívemet.

Ismerem már, bizonyítványai után! A nagyságos úr is melegen ajánlotta figyelmembe. Hát csakugyan nincs senkije! Tekintsen leányom édes anyjának. Bizzék bennem! hiszen én már most is nagyon megszerettem. A Juliette kisasszony mellé lett beosztva. Engedelmeskedjék neki mindenben. Nekem pedig kis bohó — a kis bizalmasam lesz!

Milyen hévvel csókoltam meg nem egyszer azt a puha fehér kezét, melyen ritka szép gyémánt gyűrűk ragyogtak. Köny is szökken pilláimra, mert ily meleg, ily szeretetteljes fogadtatásra nem számítottam.

Az árvaházi „mamát” is szerettem nagyon, de bizonyos félelmes szeretettel, melyben sok volt a komolyság!

Ez intézet falai közt mintha más levegő — mintha más napsugár, más élet lett volna!

Juliette k. a. a franciaia benlakó nevelőnő vezetett be a nagy munkaterembe. Bemutatott a két felügyelő tanítónőnek, kik szintén éles megfigyelés alá vettek.

A többi leányok egyszerre kört formáltak körülöttem, ezer kérdéssel halmoztak el — de mind-

Franyó Károly mérnököt az apatini armentesítő társulathoz igazgató mérnökké nevezték ki. A földművelésügyi miniszter ezen kinevezést most helybenhagyta.

Búzaszentelés. A régi hagyományos, valóságos ahitattal végeztetett f. hó 25-én a búzaszentelés! A körmenet ez idén is hatalmas volt. Földművelőink búss sejtelmekkel néznek a jövő elé. Az időjárás mostohasága folytán a búza nagyon silány! Hő imákban kérték az ájtatos hívek, hogy nyiljanak meg az ég csatornái és jöjjön áldáshozó eső a szomjas földre!

Májusi ájtatosságok. Róm.-kath. templomunkban május hó folyamán hetenként háromszor, u. m. szerdán, szombaton és vasárnap d. u. 6 órakor prédikációval összekötött isteni tiszteletek fognak tartatni, — melyről a hívek ez úton is értesíttetnek.

A dyphteritis a kicsinyeknek e gyilkolója városunkban is, mint a haza sok más tájékain, egyre szedi áldozatait. Hiába a szülők legkiterjedtebb gondoskodása, hiába vannak — mint látszik — az óvintézkedések, a rettenetes kor befurakodik minden hová! Egyszerű tanulatlan népünk már Isten csapásának tekinti, a mely ellen küzdeni nem lehet. A műveltebb elem is kezd desparátussá lenni vele szemben. Azon gyermek halalozásokról, melyek e nagy kiterjedésű és népes városban az egyszerű földművelők közt nagy mértékben előfordulnak alig van tudomása a közönségnek, de az ismertebb családokban előforduló halalozások valóságos pánikban ejtik a szüléket. A mult héten Georgievits Milán köztisztviselőben részesülő kereskedőnk — (kinek 5 gyermeke húnyt már el nagyobbára e gyilkos betegségben) — családját borította gyászba. A szülék szemefényét 8 éves kis fiukat rabolta el. — Gruber János ezetgyárosnak egyszerre két gyermekét kísérték ki a temetőbe. A kis 2 éves Mariát és az egy éves Jánost. Sok vidéki lappal álunk csereviszonyban s valamennyiben hasonló eseteket olvasunk, valamennyi sóhajtozik a nagymérvű gyermekhalandóság felett. Valóban itt volna már az ideje, hogy a legenergiusabb rendszabályok alkalmaztatnának országszerte, egyöntetűleg, e ragályos és járványos betegség ellen, melynek pusztítása keserves jajsztót kelt fel széles e hazában.

A magyar tanulók orsz. tornaversenye tudvalevőleg folyó év május 21-ik és 22-én tartatik meg a következő programmal: Első nap. 1. Felvonulás és oszlopokba felállítás. 2. Ének (Hymnus). 3. Az összes intézetek szabadgyakorlata. 4. Szertornázás (osztály- és csapatornázás). 5. Versenyfutás (III—VIII. osztály). 6. Díjak kiosztása. 7. Elvonulás. Második nap. 1. Felvonulás. 2. Katonai rendgyakorlatok. 3. Játék. 4. Verseny: a) III. IV. osztály kötélhúzás. b) V—VIII. osztály kötélhúzás. c) V. és VI.

amelltt nem csak én, de mint láttam ők is észrevették, a midőn a franciaia kisasszony felém intve félhangosan mondotta:

— Egy jövendő új kegyencz — ajánlva a nagy mogul által.

A leányok szinte más szemmel néztek reám e megjegyzés után! Kettőn hárman belém kapaszkodtak:

— Ide lelkem! jer közeink! a mi asztalunkhoz.

Egy sápadt, magas, nagy leány elfordulva olyan szemet vetett reám, hogy szinte megijedtem!

Milyen édes bús visszaemlékezések ezek! De elkell mondanom, mert megkönynyebbül általak a szívem! Akkor még a fiatal leányszív ártatlan, felengző rajongásával hittem a szép jövőben; szomorú életemre mintha vevőfényes nap viradt volna!

Az igazgatónő valóban kitüntetett, a tanítónők szerettek, tanárim folyton elhalmoztak dicsérettel, a leányok előtt nagy tekintélyre vergődtem — talán egy kicsit irigykedtek is reám, de mint láttam, mégis vonzódtak hozzám; — még az az örökké sápadt harmad éves nagy leány is többször el evont a többiektől. Kérdezősködött édes apám, édes anyám, — rokonaim felől s midőn könyezve elmondtam történetemet, ő is könnyezett! Meg meg csókolt — és titokzatosan, félve remegve azt sügta fülembé nem egyszer!

— Ne higgy a nagyságos úrnak, ne az igazgatónőnek, ne higgy Juliette k. a.-nak. — Légy okos!

Akkor nem értettem szavai jelentőségét. Juliette k. a. különben is megsügta, hogy Z . . . olyan különös volt mindig! A többi leányoktól elvonul — örökké szomorú, pedig ő nagysága legjobban kitünteteti — sőt biztos, hogy a fővárosban a legjobban javadalmazott, a legelső állást kapja meg pár hét múlva. — A nagyságos úr függőbe hagyta az állomás betöltését addig, a mig ő végez.

(Folytatása következik)

otztály távol-ugrás. d) VII. és VIII. osztály magasra ugrás. 5. Díjak kiosztása. 6. Oszlopokba felállítás. 8. Ének (Szózat). 8. Elvonulás. Főreáliskolánk növendékei közül a versenyen következők fognak részt venni: V. oszt. Andrejevits János, Fritz Jenő, Fritz Oszkár, Milosevits Milv, Thier József, Osztóits Dezső. VI. o. Kalitovits Miklós, Kerszel Simeon, Nessel Zoltán. VII. o. Bienert Gusztáv, Crenian Aurél, Gyónin Szilárd, Heim Arthur, Hirschl Ignác, Miklóssy István, Nyagul Panta, Rigyicsky Sándor, Rosenbaum Húgo, Schmitz Rezső. VIII. o. Gyurits Miklós, Heegn Reinhold, Korger Károly, Lachstéder Ottó, Neukomm Bálint, Szoczek Rezső, Weiner Henrik. Az egyenruha lesz: Fehér jokey-sapka, vörös szegély díszszel Szállitja: Henn Adolf. Fehér tricót-ing; vörös galér és újdíszszel: Szállitja Sigmund Budapest. Muszka vászon-nadrág alól kamaslival: Szállitja Till, Versecz. Vörös öv; Szállitja: Sigmund, Budapest. Fekete magas cipő. — A tömeges versenyben a szabadgyakorlatokban: 26-an, katonai rendgyakorlatokban: 24-an, szergyakorlatokban a korlátan 16-an, kötélhúzásban 10-en vesznek részt. Az egyéni versenyben: 150 méter versenyfutásban: Fritz O., Kalitovits M., Thier J. 200 méteres versenyfutásban Heim A., Rozenbaum H. Távolugrás: Kalitovits M., Milosevits M., Nessel Z. Magasugrás: Crenianu A., Rigyicsky S., Lachstéder O., Neukomm B.

Törvényhatóságunk tegnapi szombaton érdekes és zajos közgyűlést tartott, melynek lefolyásáról lapunk jövő számában fogunk részletesen megemlékezni.

Üzletátadás. A Schulcz-féle asztalos- és bútörüzetet Apfelbaum Hugó vette át.

Római-katolikus templomunkat a f. hó 8-iki földrengés nagyon megrongálta a boltozatokon több repedés támadt. A hívők megnyugtatósára az egyháztanács szakértőkkel — (Munk Miklós, építész-mérnök, Haradt Károly és Schronk János) vizsgáltatta meg a bajt, kik konstatálták, hogy nagyobb veszedelem nincs ugyan még, de a javításokat — melyek körülbelül 20000 ftba kerülnek — mielőbb kellene eszközölni.

Az új pénz. Alig, hogy rövid idővel ezelőtt az egy- és kétféle rézeseket forgalomba hozták, és legközelebb már újabb szaporítása várható koronaérték pénzmeicnek. Mint már jeleztük, az osztrák és magyar pénzügyminiszterek a nikeltől való fiz- és huszfélléresetet május 1-én adják át a forgalomnak és egyidejűleg elkezdik bevonnai a tíz és huszkrajczárosokat. A régi ezüst váltópénz bevonásának arányában fognak az új nikelpénzek forgalomba jönni, úgy tehát, hogy az állampénztárhoz visszakerülő tíz és huszkrajczárosokat többé nem adják át a forgalomnak, hanem helyettük megfelelő összegű nikelpénzt adnak ki. Az ezüst egykoronásokát azonban nem — mint eredetileg tervezte volt — egyidejűleg a nikelpénzekkel, hanem csak május 15-én fogják forgalomba hozni, úgy, hogy e naptól kezdve lesznek bronz-, nikel- és ezüstpénzek forgalomban.

Liedertafel. „Der Werseter Weinproduzenten-Gesang-Verein“ május hó 2-án táncmulatsággal összekötött hangversenyt fog rendezni a „Szöllvényigé“-hez címzett vendéglő nagy termében. A kiadott meghívók és programokban, hire, hanva sincs a magyar zene, ének vagy a magyar betűnek, pedig mint tudjuk az egyetlen tagjai jó hazafiának tartják magukat, s van is elég ügyességük hozzá, hogy magyar dalt is betudnak venni a műsorba! A közönség már többször vetette fel azon kérdést: Hol keresse a bibeit? A választmány? az elnökség? vagy a karmesterben e?

Főreáliskolánk nyolczadosztálybeli növendékei, a jövendő technikusok, a mult szerdán este O-Moraviczi Heinrich Nándor, a verseczi kivitelű gőzmalom egyik tulajdonosának szives engedélye folytán tüzetesen megnézték a nevezett gőzmalom mintaszerű és legújabb rendszerű géptulajdonosait — a villanyvillagítást, az elektro-dynamikai gépet stb. Jancsi József, főreáliskolai tanár vezetése mellett. Felesleges hangsúlyoznunk, mily nagy értéke van az ilyen nemű kirándulásoknak, az ipartelepek megismerésének, s nagyon helyes volna, ha a tanulók a délmagyarországi nagyobb ipartelepeket is felkeresnek, p. u. Aninát, Resiczát, Szászabányát, Oraviczt stb.

A papok csárdájának ünnepélyes megnyitása holnap vasárnap délután tartatik meg, mely alkalommal jó cigányzenében is gyönyörködhetik a közönség.

Orosz énekesek, táncosok és zenélő bohócok. Alig van a nagy vidéki központokon kívül még egy olyan város Magyarországon, hol annyiféle internacionális kultúridő előadó mű-

vészek, mutatványosok produkálnak magukat — mint éppen Verseczen. A külföldi idegen ajkú „zänger“-ek magyar vidéki városba nem igen mereszlik betenni lábukat, ha beteszük, hamar ki is pusztulnak. Verseczről azt tétélezzik fel, hogy az nem magyar város! A keleti tartományokat bejáró, vagy onnan jövő trüppök, orfeumisták, komédiások, művészek, bűvészek stb. Temesvár után itt is rendesen szerencsét próbálnak! A különféle színű plakátoknak alig jut már hely az utcaoszögleteken. Nincs hét, a mikor újabb és újabb invázió ne bukkanna be hozzánk. A mult napokban az orosz Pavloff-féle tercettársulat lépett fel a „Zéh“-féle színházban, több fajta orosz nemzeti viseletben. Énekeltek az orosz dalokat, táncoltak stb. Végül együtt felléptek a „Fratelli Bezano“ muzsikusbóhozok is. Sok különféle hangszerezen egész ügyesen játszottak. Egyik clown művészszel beszédbe reszkedett tudósítónk! „Leégetünk Verseczen“ — felett tősgyökeres magyarsággal! Ni — ni — hisz ezek nem itáliánusok!! — de mikor úgy szebben hangzik . . .

A temesvári cs. és kir. hadapródiskolába a jövő tanévben 30—50 növendéket vesznek fel. A felvétel iránti folyamodványban igazolandó: az osztrák vagy magyar honpolgárság, a testi alkalmasság, büntetlen előélet, az életkor, megfelelő előképzettség, az iskolapénz befizetése. A folyamodványok f. é. július hó 25-ig a hadapród-iskola parancsnokságához intézendők. Az iskolaév szeptember 15-én veszi kezdetét. Az első évfolyamba felvételt kívánóknak legalább 14 éveseknek kell lenniök és a 16. életével nem szabad túlhaladniök. — Igazolni tartoznak, hogy valamely főreáliskola vagy főgymnázium négy osztályát jó, sikerrel végezték és alá kell magukat vetniök a felvételi vizsgának. — A felvételi vizsga tárgyai: német nyelv, számtan és algebra, mértán, földrajz és történelem. A vizsga tehető magyar nyelven is, de a pályázóknak annyira kell birniök a német nyelvet, hogy megérthessék az előadást. Az iskolapénz évenként 120 ft; katonatisztek és katonai hivatalnokok gyermekei számára évenként 12 ft, tartalékos tisztek és szolgálaton kívüli tisztek, valamint udvari és állami tisztviselők gyermekei számára évenként 60 ft. Az iskolapénz évenként két részletben előre fizetendő a hadapródiskola pénztárába, s pedig szeptember 15-én és márczius 1-én.

A fehértemplomi társaskör és a délvideki magyar színiszövetkezet. A fehértemplomi társaskör mult vasárnap tartott választmányi ülésében dr. Perjéssy Mihály, kir. törvényszéki bíró indítványára lelkesen felkarolta a színiszövetkezet ügyét, s egyhangulag kimondotta, hogy a szövetkezetbe belép s a bérletgyűjtést azonnal megkezdi. Mint levelezőnk tegnapi kelt tudósításában írja, a bérletgyűjtés igen szép eredménnyel folyik s eddigelé 14 előadásra közel 100 bérlet van biztosítva. Hogy a fehértemplomi hazafias intelligencia ez ügyben ily szép áldozatot hoz, abban nagy érdeme van méltóságos Pászty Vilmos törvényszéki elnök úrnak, ki az ügyért lelkesedik s érdekében lelkesen fáradozik.

Tüzeset. Tegnapi szombaton reggel 6 óra tájban tüzilárma verte fel lakosságunk nyugalomát. Kacsarov Ácza istállója gyuladt ki. Nagyobb baj nem történt. Derék tüzoltóink gyorsan megjelentek s elejét vették a nagyobb bajnak.

„Pariser Erfinder-Academie.“ Lapunk egyik barátja érdekes meglepetésben részesített a mult napokban. Beküldte a Prága és Bécsben megjelenő „Rundschau“ für die Interessen der Pharmazie, Chemie, Hygiene stb. német folyóirat (XIX-ik évfolyam) f. hó 15-én megjelent 15-ik számát, mely érdekes leleplezéseket közöl bizonyos „Pariser Erfinder-Academie“-ről. Idézzük szöröl szóra németül, hogy nem magyar ajkú kereskedőink, iparosaink is megérthessék, s okuljanak s ne engedjék magukat az élelmes külföldi által befonatni, s ha esetleg felhasználni próbálnák a hangzatos címeket — magukat nevetségessé tenni. Utasítsák el ridegen, hordjak le azt az ipsét, a ki becsületes munkájuk eredményét ily orvmodon kívánja dehonosítani. De halljuk a „Rundschau“-t: „Pariser Erfinder-Academie nennt sich ein Unternehmen, welches gegen 45 Fcs. Aufnahmegebühr Jedem mit einem Diplom und einer Medaille „zur Verzierung von Drucksachen“ aufwartet und durch Versenden die betreffenden Rundschreiben an alle möglichen Adressen auf den Gimpelfang ausgeht. Mit solchen „Zierden für Drucksachen“ scheint ein sehr ansehnliches Geschäft zu machen sein, denn von solchen Unternehmungen taucht jedes Vierteljahr eine neue auf . . . alle Leute wissen und das Abbringen dieser „Zierde für Drucksachen“,

mit der bereits manche Firmen prahlen, kann nur die entgegengesetzte Wirkung haben, nämlich die Firmen nur discreditiren, da sie es nicht unter ihrer Würde finden mit erkauften Medaillen imponiren zu wollen. „Die Pariser „Academie“ ist keine Körperschaft, sondern besteht nur aus ihrem „Präsidenten“ Emil Boettcher, der Besitzer eines kleinen, ganz bedeutungslosen Patentbureau ist und sich seine „Academie“ einrichtete, welche sich ihm, wie es scheint gut rantirt. Der Ehren-Präsident des Masurus und der General-Secretär Pitra sind Personen, die nur in der Phantasie Boettchers existiren, der auch ihre Unterschriften auf den Diplomen u. s. w. wahrscheinlich selbst fabricirt. Das Beste aber dabei ist, dass in Paris von dem akademischen Wirken E. Boettcher's Niemand eine Ahnung hat. Derselbe genießt in seiner Umgebung den Ruf eines anständigen Menschen; offenbar beschränkt sich das Wirken seiner Akademie nur auf die Fremde.“ A fentebbiekhez nem kell commentár. Hiszük, hogy azok a 45 frankos „Ehrenmitglied“-diplomák, medailák mihamar megfogják találni a „Retour-Weg“-et, ki az ország határán.

Szeményi Ferencz hirdetésére felhívjuk t. cz. közönségünk becses figyelmét.

Otthon. Még nincs két esztendeje, hogy megalakult az „Otthon“, az újságírók és írók köre s im máris vezérszerepet kezd játszani a főváros társadalmi életében. Az „Otthon“ ma már egy hatalmas erkölcsi testület, mely képes biztosítani egy nagyobb szabású vállalkozás erkölcsi és anyagi sikerét, körébe vonván ilyen alkalmakkor a művelt társadalom minden rétegét. Alig van ma művelt ember, kinek többé-kévesbé érdekében ne állana a sajtóval, e hetedik vagy nem is tudom hányadik nagyhatalmassággal jó lábón állani s bölcsen teszik az újságírók, ha e körülményt kihasználják — mások javára. Városok és községek hevernek habuban. Ki szóljon a jó szívekhez, ha nem a sajtó? S a magyar sajtó, senki sem tagadhatja — mindig megtette kötelességét, valahányszor nagy katasztrófák áldozatait kellett segíteni. A fővárosi napilapok nagyrésze lelkesen gyűjti az adományokat a tűzkarosultak javára s az eleven Magyar Hirlap egymaga már többet gyűjtött ötezer forinttal s napról-napra küldi a kisebb-nagyobb összegeket Veszprémbe, Kalcára, Jaszladányra s ahol csak a tűz nagyobb pusztítást művelt, Közben az „Otthon“, melynek kebelében újságírók vezetnek, nagy dolgokra készül. Nagyszerű népnepet rendez a városligetben, hangversenyt az iparcarnokban, s remek albumot ad ki, melyet a java írók és művészek írnak és rajzolnak tele s melyet minden óvárosi lap előfizetője 50 krajczárért fog megfapni egy ferint helyett.

Apróságok.

Leírás.

— Hát igazán el vagy jegyezve, hogy történt?

— Úgy hogy papa azt mondta, nem bánja; mama azt mondta, nem bánja; Jenő azt mondta, nem bánja; én meg bizonyosan nem bántam; hát így történt, hogy el vagyok jegyezve.

Omnibusban. *

Sovány utas (fél órai kinlódás után): Azt hiszem igazságos volna, ha az omnibuszon utazók suljuk szerint fizetnének díjat.

Kövér utas: Örülhet, hogy nincs úgy, mert egy vezető sem tartaná érdemesnek önt fölvenni.

Bókvadászat. *

Kisasszony: Igazán nem tudom, mit látott rajtam, hogy úgy belémszeretett.

Úr: Mindenki azt mondja. De a férfiak esudalatos teremtések.

Jó tanács. *

— A mit ezek az újságok rólam irnak, az borzasztó. Mit tanácsolsz, hogy tegyek?

— Halj meg. Mindjárt elfelejtene.

Vasuti menetrend. Fehértemplomról érkeznek: 5.22 reggel, 1.03 délben és 6.11 este, Temesvár felé indul 5.28 reggel, 1.07 délben 6.35 este. Temesvárról érkeznek: 7.43 reggel, 2.08 délben és 10.09 este. Fehértemplom felé indul: 7.53 reggel, 2.12 délben, 10.17 este. Nagybecskerekéről érkeznek: 11.37 délben, 8.47 este. Becskerek felé indul: 5.47 reggel, 2.25 délután. Jaszenováról Oraviczara indul: 8.05 reggel, 3 délután, 10.55 este. Oraviczáról Jaszénova felé indul: 3 éj-jel 10.25 délelőtt, 3.50 délutau.

Szerkesztőt levelezés.

Sz—i Fehértemplom. Köszönöm az értesítést. Máskor is kérem. A lap ezentúl rendszeren fog menni.

—**z K—v.** Az idő azt a sebet is befogja gyógyítani. Kár volna feszegetésével saját magának és másoknak is kellemetlenséget okozni. Ugy sem lehet ez idejüleg segíteni. Eltesszük, talán valamikor — ha időszerű lesz ismét — még fel is fogjuk használni.

Szemányi Ferencz,

Pécs-Baranya vármegye törvényszéki jegyzett borászati irodája.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására adni, miszerint borászati irodánkban több ezerekre menő hectoliter különféle borok vannak újra maguktól a termelőktől eladásra bejelentve 93 pinczéből.

Ezen eladásra szánt borok a termelők pinczében mind megvizsgáltattak (borászati uton) és azok tiszta, jó és természetes boroknak ismerettek.

Borászati irodánk nem lévén más ezélja, minthogy a nagy fogyasztó közönség ez uton szerezhesse be magának magától a termelőtől borszükségeit, valamint biztosítani óhajtjuk (a világ előtt) **baranyamegyei és pécsi termésű boraink jó hírnevét** és még, hogy a nagy fogyasztó közönség ez uton juthasson igazán tiszta, jó, természetes, olesó és hamisítatlan borokhoz.

Igaz: feladatunk nehéz! Különösen a mostani viszonyok közepett, de kitartásunk és páratlan odaadó kiszolgáltatásunk következtében már is bámulatos eredményt ért el borászati irodánk, mert a nagy fogyasztó közönség **ország-szerte** ez általunk jól felfogott közös érdekű intézményünket támogatásával olyannyira magának ismerte, miszerint borászati intézményünk erkölcsi oldala is elismertett.

Az eladásra bejelentett borok részletezve a következők:

1. **Baranya délvidéki fehér asztali borok** hektónként 18, 20, 22 ftig.
2. **Baranya délnyugati vidéki fehér asztali borok** hektónként 17, 20 ftig.
3. **Pécsi termésű finom jó fehér asztali borok** hektónként 24, 26, 28 ftig.
4. **Pécsi fajborok, peccsenyeborok**, valamint **szentmiklósi, szilvási 1879. évtől 1886. évi** termések hektónként 30, 36, 40, 42 ftig.
5. **Jó minőségű siller borok** hektónként 15, 16, 18, 20 forintig.

6. **Villányi és ezen hegylánzból származó vörös borok** hektónként 18, 20, 22, 24, 26, 28 ftig.

7. **Régi villányi, kövesdi kltünöség vörös borokban** hektónként 30, 36, 40, 45 ftig.

Végül megemlítjük, miszerint vidékünkön igen jó és finom **törköly- és szilva-pálinka** is kapható a termelőktől nagyobb mennyiségben és kicsinyben; nagyban **törköly-pálinka** hektónként 40 ftért, **szilva-pálinka** pedig hektónként 60 ftért.

Az eladás kicsinyben és nagyban a világ bármely részére is eszközöltetik. Kiváratra a borok elküldéséhez hordókat is adunk, melyek olerón számítottak és a melyek esetleg a fölszámitott árban bérmentve vissza is fogadunk.

Megrendelések, úgy minden egyéb levelezések a borászati irodához: **Pécs, Gyár-útcza 9. szám, Szemányi Ferenczhez** intézendők. A megrendelt borok az iroda által legszigorúbb ellenőrzés mellett küldetnek el a megrendelőnek utánvét mellett.

Ezek után kérjük a nagyon tisztelt borfogyasztó közönséget, e közös érdekű lelkiismeretes, tiszta és a maga nemében páratlan intézményünket becses támogatásával megajándékozni, valamint egész bizalommal felénk fordulni sziveskednének.

meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része, nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas báziszer alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ilyen esetekben a

legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménnyel használható esőz, köszvény és tagszagatás, valamint fejfájás, hátfájalmak, esipő fájalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 ft. 20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban kapható. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek, kifejezetten:

a **Richter-féle Horgony-Pain-Expeller**

kérendő.

Nemzetközi szálloda

(Hotel International.)

Alólirott bátorkodom a nagyérdemű közönségnek tisztelettel tudomására hozni, hogy a régi jó hírnevű

Nemzetközi szállodát

1. évi április hó 16-ik napjától kezdve átvettem.

Minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy **jó italok, izletes ételek és pontos kiszolgálat** által mélyen tisztelt vendégeimet teljesen kielégítek.

Van szerencsém azt is tisztelettel jelenteni, hogy **kitűnő házi kosztra úgy étteremben, mint házon kívül előfizetéseket elfogadok.**

Számos látogatásért esd

mély tisztelettel

Wessel Adolf,

szállodás.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, béli meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A **felvételi iroda**, mely az Andrassy-sétatár és az iskola-útcza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVI. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetter Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.